

CRISTINA CABONI

Het honingpad

Op zoek naar haar
familiegeschiedenis
vindt ze zichzelf

XANDER
ROMAN

1

De Cuevas de la Araña is een grottencomplex waar veel bijzondere rotsschilderingen te zien zijn, waaronder een eenvoudige afbeelding van een vrouw die honing verzamelt. Het is mogelijk dat zeventuizend jaar geleden in de buurt van Valencia, Spanje, de bijen betoverd zijn geraakt door haar zachte lied en een kunstenaar geïnspireerd is geraakt door het zien van dit tafereel.

Toen Alice Pascal Azara zag dat de bij op haar hand ging zitten, schrok ze op.

Niet van angst.

Ze wist dat hij haar niet zou steken én dat er spoedig iets zou gaan gebeuren. Wat, dat wist ze niet, maar het moest iets belangrijks zijn. Iets wat haar aandacht verdiende. Dat wist ze uit ervaring.

Dat was altijd zo geweest.

Ze hield haar andere hand boven het insect, zodat niemand in de vergaderzaal het kon zien. Ze stond voorzichtig op, liep naar de glazen deur en sloop naar buiten, het gebouw uit. Achter haar sprak Guy Leroy, de directeur van het data-analysebedrijf waar ze nu acht jaar voor werkte, zijn laatste woorden. Ze moest opschieten. Ze vierden die dag namelijk ook haar persoonlijke succes, dus moest ze wel aanwezig zijn.

De bij leek echter totaal geen haast te hebben. Hij bleef rustig over haar hand lopen.

Alice vroeg zich niet af waar hij vandaan kwam.

Of ze nu bij haar ouders in de Provence was, of in hartje Parijs, zoals nu, ze wisten haar te vinden.

Ze wisten haar altijd te vinden.

‘Wat kom jij me deze keer vertellen?’

Opeens dacht ze terug aan vroeger en rilde. Ze keek weer naar de bij, die nu in een rondje liep. Gefascineerd volgde ze nog heel even zijn bewegingen, toen stak ze haar arm in de kobaltblauwe en paarse lucht. ‘De zon gaat bijna onder. Ga snel naar huis.’

Ze was net op tijd terug in de zaal.

‘Het doel is ruimschoots bereikt. Jullie hebben daar allemaal aan bijgedragen. Bedankt, iedereen.’

Zijn laatste opmerking werd gevolgd door een luid applaus.

Alice, die niet op haar plek aan tafel was gaan zitten, maar bij het raam was blijven staan, voor het geval de bij besloot terug te komen, beantwoordde de glimlach van Noëlle Fabre, het hoofd van human resources, die naast haar stond.

‘Geweldig gedaan, meid, gefeliciteerd met je promotie. Die heb je dubbel en dwars verdiend.’

‘Dank je.’

Noëlle legde haar hand op haar schouder en liep toen naar Leroy, die naar haar gebaarde dat ze moest komen.

Alice keek nog een laatste keer naar de lucht. De bij was vast op weg naar zijn bijenkast. Ze richtte haar blik weer op haar collega's. Op hun gelach, hun vrolijkheid, hun emoties.

Ze hadden allemaal hard gewerkt om dat resultaat te behalen. Alleen had Alice dat op de achtergrond gedaan. Zij werkte het liefst alleen, in haar kantoor. Daar vond ze discrepanties en mogelijke problemen en loste die dan op. Ze zou nu ook vanaf daar het team gaan aansturen.

Noëlle stond naast de directeur en straalde. Heel even wilde Alice net zo zijn als zij.

Heel even maar.

Al snel realiseerde ze zich namelijk dat haar collega elke dag

te maken kreeg met eindeloze variabelen. Ze huiverde. Zij zat het liefst hele dagen in haar kantoor rapporten te onderzoeken. Getallen veranderden niet van mening, maakten geen ruzie, klaagden niet. Getallen stelden geen vragen die zij niet wenste te beantwoorden. Geen chaos, geen onvoorziene gebeurtenissen. Alles onder controle.

Ze pakte het glas dat ze net van een jonge ober in livrei had gekregen en proostte op zichzelf en op het feit dat ze zojuist promotie had gemaakt. Dat was een belangrijke mijlpaal in haar carrière.

‘Moet jij niet naast hem staan?’

Ze had hem niet dichterbij horen komen. Ze had hem niet eens gezien. Ze was afgeleid, te veel afgeleid, vond ze, boos op zichzelf. Dat kwam door het bezoek van die kleine bij. Ze was er nog steeds van slag door.

‘Ik spreek niet graag in het openbaar.’

Meestal antwoordde ze niet zo eerlijk.

Zeker niet tegen hem.

Gérard Clavel kwam zelden naar feestjes van het bedrijf. Hij was gereserveerd, een beetje zoals zij, maar dit was een belangrijke gelegenheid en als manager van het kantoor moest hij aanwezig zijn.

‘Dat heb ik gemerkt. Ik vraag me af hoelang je nog op de achtergrond blijft.’

Wat bedoelde hij? Alice stond op het punt het hem te vragen, keek op en zag tot haar verbazing dat hij haar recht aankeek.

Haar hart sloeg een slag over. ‘Wat bedoel je daarmee?’

‘Dat zal ik uitleggen.’

Zijn stem was zacht, verleidelijk. Hij stond nu vlakbij. Ze kon zijn geur ruiken: zeep, aftershave. Een lichte eau de cologne. Discreet en geraffineerd. Geschrokken constateerde ze dat hij net als vroeger weer iets bij haar losmaakte. Blijkbaar was ze nog niet helemaal over hem heen.

‘Als je nu verlegen of onzeker was, dan zou ik dat nog kun-

nen begrijpen, maar dat is bij jou niet het geval. Dus blijft de vraag: waarom wil een sterke, briljante en vaardige vrouw als jij niet genieten van haar moment van roem?’

Verrast door zijn definitie zette ze haar glas tegen haar lippen. De wijn was zurig, wrang. Ze vond hem niet lekker. Ze zette hem op de tafel naast haar en tuurde naar de bloemen in het bloemstuk. Bij binnenkomst had ze eraan geroken. Ze roken nergens naar, maar waren wel mooi. Ze waren wit, net als de rest van de inrichting, dus ze pasten bij de fauteuils, bij de lampen. Zelfs de obers droegen witte kleding.

‘Roem is een breed maar vooral subjectief begrip. Ik ben echt zeer tevreden zo.’

Ze waren ergens anders gaan staan. Vanaf dat punt in de zaal kon Alice door de grote ramen de lichtjes in de stad zien. Ze had geen rode jurk aan moeten trekken. Die was te opzichtig. Maar verdorie, het was ook haar avond. Voor één keer wilde ze iets anders aantrekken dan dat grijze of zwarte pak. Voor één keer wilde ze zich laten gaan.

‘Jij bent anders dan andere vrouwen.’

Ze trok het zich niet aan, mensen hadden haar wel op minder leuke manieren omschreven. ‘Heb je je daarom tegen mijn kandidatuur verzet?’ vroeg ze direct. Door de jaren heen had ze geleerd dat mannen als Gérard alle beschikbare ruimte opeisten. Vooral hij deed dat vaak. Ze had altijd tegenstrijdige gevoelens voor hem gehad. Hij was aantrekkelijk, zelfverzekerd, hij had iets bijzonders. Ze vond hem leuk... ze had hem altijd leuk gevonden.

‘Laten we zeggen dat dat een van de redenen is.’

‘Ik ben de beste kandidaat en dat weet je.’ Ze wilde niet arrogant klinken, het was simpelweg een constatering. Ze had twee keer zo hard gewerkt als de anderen en al haar tijd in het bedrijf geïnvesteerd. Ze kende de structuur, het systeem, alles. Ze had het haar doel gemaakt, haar enige doel.

‘Dat klopt, dat heb ik altijd geweten.’

Ze kneep haar ogen tot spleetjes. ‘Is het omdat ik een vrouw ben?’ Ze wist dat ze hem nu provoceede. Normaal gesproken vermeed ze situaties die konden uitlopen op een ruzie, normaal gesproken vermeed ze hem ook. Maar ze wilde begrijpen wat zijn bedoelingen waren. Was hij geïrriteerd? Of probeerde hij zich te excuseren? Eigenlijk wilde ze iets anders weten: wat wilde hij?

‘Je kent me toch zeker wel goed genoeg om te weten dat dat niet het geval is?’

Dat was geen antwoord. Of in elk geval niet wat ze wilde. ‘Waarom dan wel?’

Gérard lachte.

‘Alice, als ik naar jou kijk, en dat doe ik elke keer als ik de kans krijg, heb ik de indruk dat ik naar een vlak meer kijk. Zo’n meer waarvan je de bodem niet kunt zien, ook al tuur je er urenlang in.’ Hij wachtte even. ‘Ik vraag me af of er stroming is onder het wateroppervlak. Het is een zeer onprettig gevoel, onzekerheid.’

Zijn zeer accurate analyse zette haar aan het denken. Had hij haar echt in de gaten gehouden? Hij lachte naar haar. Alice maakte nerveus haar lippen vochtig. Toen ze weer logisch kon redeneren besepte ze dat dat niet zo vreemd was. Hij had immers toegang tot alle informatie over de medewerkers van het kantoor. Natuurlijk hield hij haar in de gaten. Ze keek hem weer aan en zag zijn intense blik. Ze huiverde. Opeens wist ze niets meer zeker. ‘Wat wil je precies van me, Gérard?’

‘Om te beginnen wil ik je mee uit eten nemen.’

Voor de tweede keer die avond liet Alice niet zien dat ze verbaasd was. Ze gaf zichzelf de tijd om rustig over zijn antwoord na te denken. Gérard straalde autoriteit, zelfverzekerdheid en zelfbeheersing uit. Eigenschappen die ze kon waarderen. Wilde ze een date met hem? Een vreemd gevoel van onrust be kroop haar. Het leek wel alsof die avond al haar verlangens, haar wensen, ook de verlangens en wensen die ze

ver weg had gestopt, opeens uitkwamen. Ze groette een collega en richtte haar aandacht toen weer op hem. 'Ik zal erover nadenken.'

Gérard schudde geamuseerd zijn hoofd. 'Ik heb nog een vraagje.'

Ze zuchtte. 'Vertel...?' Ze kon het toch niet laten te lachen.

'Waarom besloot je het toch te doen?'

Alice keek hem vragend aan. 'Sorry?'

'Die jurk, die kleur. Opvallend, aanwezig. Iedereen kijkt naar je. Je bent... adembenemend.'

'Het is maar een jurk, hoor.'

Hij negeerde haar leugen. 'Ik dacht dat je je succes wilde vieren. Ik dacht dat je eindelijk had besloten uit de schaduw te stappen. En toch blijf je, ondanks alles, ook nu weer op de achtergrond.'

Alice knipperde met haar ogen. 'Waarom maak jij je daar druk om?'

'Ik kijk naar je, Alice, ik zie je.'

Ze deinsde achteruit, met een gemaakte glimlach op haar gezicht. 'Dank je voor het gesprek, maar nu moet ik echt gaan. Fijne avond, Gérard.'

Hij wilde nog iets toevoegen, maar schudde toen zijn hoofd, stak zijn handen in zijn zakken en knikte. 'Tot snel, Alice.'

Ze liep weg, zich bewust van het feit dat hij haar nakeek. Van de manier waarop hij haar naam uitsprak.

Ze had er genoeg van.

Te veel emoties, meer dan ze aankon. Het kostte haar te veel moeite om zichzelf onder controle te houden. Het drukte allemaal op haar verstijfde schouders en haar ademhaling ging steeds sneller.

Ze haalde haar jas en trok hem aan met een gespannen uitdrukking op haar gezicht. Ze had sterk de behoefte om meteen weg te gaan. Ze moest haar gedachten op een rijtje zetten, op adem komen. Even overwoog ze om een taxi te nemen,

maar toen besloot ze toch te gaan wandelen. Dat zou vast een einde maken aan de golf van emoties.

In de lift heerste een feeststemming. Ze observeerde graag blijde mensen, hun lach, hun gezichtsuitdrukking. Sommigen keken uit naar hun vakantie, anderen hadden een project afgerond. Maar het grootste deel was blij met de zojuist gekregen bonus. Haar collega's zouden die waarschijnlijk aan hun kinderen geven. Ze werkte al jaren met die mensen samen, maar wist behalve de vanzelfsprekendheden eigenlijk niets van hen.

Toen ze buiten kwam, leek de temperatuur te zijn gedaald. Ze had er spijt van dat ze haar wollen sjaal niet had meegenomen. Hoewel ze al lang in de stad woonde, kon ze nog steeds niet goed tegen de kou in Parijs. Ooit zou ze verhuizen naar een plek waar de zon warm was en de hemel helder en blauw. Gérard vroeg zich af of er stroming was onder het wateroppervlak van haar meer. Zij was niet zoals andere mensen en hield haar dromen voor zich. Of eigenlijk deelde ze ze alleen met de bijen. Dat was niet helemaal hetzelfde, maar daar nam zij genoegen mee.

Bijen maakten al zolang ze zich kon herinneren deel uit van haar leven. Haar oma Maddalena, of Mallena, zoals iedereen in haar familie haar noemde, had haar geleerd ze te roepen door voor ze te zingen.

'Wie heeft je dat geleerd?' had ze op een dag uit nieuwsgierigheid gevraagd.

'Dat heb ik van een vrouw geleerd.'

Omringd door lavendelplanten, met hun voeten in het beekje dat langs de boerderij liep waar zij met haar ouders en zusje woonden, keken Alice en Mallena naar de bijenkorven. De heg beschermde ze tegen de mistral, en het meertje dat verderop lag en in de winter overstromde, zorgde ervoor dat er tijm, bonenkruid, grote klis, salie en rozemarijn in overvloed was. Haar oma maakte van die planten, die je tot bij het stenen huis kon ruiken, kruidenthee, zeep en kaarsen en verkocht die vervolgens op de markt.

‘Hoe heette die vrouw, oma?’

‘Margherita, zoals de bloem, de margriet. Ze was de liefste persoon die ik ooit heb ontmoet.’

‘En zong zij voor haar bijen?’

‘Ja. Zij en andere vrouwen. Ze heeft het aan iedereen geleerd.’

Alice zag dat helemaal voor zich. Een groot veld met bloemen, zoals dat waar ze nu in stond. Lange en mooie vrouwen zoals haar oma met hun armen naar voren en handpalmen naar boven gericht. Kleding in felle kleuren, want bijen houden van zonnige kleuren. Het gezang van de vrouwen werd één met het gezoem van de bijen, het geruis van de wind en het gekabbel van het stroompje.

‘Ik ga dat ook leren, oma. Ik word later net als jij.’

Mallena had naar haar gelachen en haar natgespetterd met het lauwwarme water dat over de stenen stroomde. Soms deed haar oma grappige en gekke dingen, zoals dansen in het maanlicht. Als haar moeder haar dan smeekte daarmee op te houden, omdat iemand haar kon zien, pakte Mallena haar handen vast en trok haar zachtjes mee, zodat Céline uiteindelijk meedeed en lachte.

‘Dat weet ik, Alice. Dat weet ik, meisje.’

De herinnering verdween weer, maar zorgde ervoor dat Alice een warm gevoel kreeg vanbinnen. ‘Later’ was een krachtig woord. Het zorgde voor hoop. Later, dacht ze, zou ze een hond nemen, of misschien een kat. Een huis met een veranda en uitzicht op zee, waarvandaan ze de zilte lucht kon opsnuiven en zich eindelijk kon laten gaan. Een tuin vol bloemen voor haar bijen.

Plotseling klonk er een sirene en werd de betovering verbroken. Getoeter van auto’s, gebrom van motoren. Het was druk en levendig in de stad. Gelach, lawaai.

Ze was weer terug in de realiteit.

Ze was weer zichzelf.

‘Dat zijn maar dromen,’ zei ze, terwijl ze ze wegstopte. ‘Domme dromen. Het echte leven is anders,’ concludeerde ze hard.

Ze ging op in de menigte wandelaars, maakte haar haar los uit de knot die ze de hele avond had gedragen, waardoor het op haar schouders viel, en zuchtte van verlichting. Het was nog zes straten lopen tot aan haar appartement. Terwijl ze wandelde, dacht ze terug aan Gérard. Hij was niet haar baas, maar het scheelde weinig en dat vond ze onprettig. In haar hoofd was de hiërarchie van het bedrijf heel duidelijk. Dat was een van de redenen waarom ze had besloten ver uit de buurt van die man te blijven. Bovendien zag ze een oppervlakkige relatie niet zitten. Maar hij had haar opeens opgezocht. Wat wilde hij van haar? Wat wilde hij echt? Opeens kreeg ze het warm. Hij had haar adembenemend genoemd. Ze zou zich niets van dat soort opmerkingen aan moeten trekken. Die waren leeg, vleierij... Woorden die mannen gebruikten om indruk mee te maken op een vrouw. Ze had het al eerder meegemaakt, kende het klappen van de zweep. En toch bleef ze aan zijn woorden denken. Diep vanbinnen verloor ze iets van haar controle. Het was angst, verlangen.

En als het moment nu eens was aangebroken om het roer om te gooien?

Ze begon zich eenzaam te voelen. O, niet in de gebruikelijke zin van het woord. Ze had geen hekel aan de stilte. Ze miste geen gesprekspartner of gezelschap. Die kon ze overal wel vinden tegenwoordig. Ze had behoefte aan iets anders, iets intiemers. Aan een sterke, speciale band met iemand.

Ze analyseerde haar behoefte, zoals ze met alles deed. Ze woog de voors en tegens af. Als ze op zijn uitnodiging in zou gaan, iets waar ze nog niet zeker van was, zou de date verlopen op haar voorwaarden. Ze wilde niets romantisch.

Ze hield niet van risico's. Ze observeerde, stelde doelen en

bedacht strategieën, maakte plannen en werkte hard. Dat deed ze geduldig en standvastig. Ze ontweek situaties die voor instabiliteit konden zorgen. Geen chaos in haar leven. Chaos leidde tot fouten en uiteindelijk tot mislukking, tot falen. Dat wist ze heel goed.

Ze liet haar blik over de mensen glijden die naast haar liepen en die haar tegemoetkwamen. Over de stellen die hand in hand liepen, mensen die elkaar kusten alsof ze niet zonder elkaar konden.

Ze vroeg zich af hoe dat voelde. Je helemaal laten gaan, je laten meevoeren door je verlangens, door een gevoel dat zo sterk is dat het je overmeestert, waardoor er voor andere dingen geen plaats meer is.

Op vrijdagavond was Rue de Buci drukker dan normaal. Er stond een straatartiest, omringd door een groep toeschouwers, viool te spelen. De muziek leek wel magnetisch. Alice bleef staan en keek naar de jongen. Als vanzelf grabbelde ze in haar portemonnee en legde ze een muntje in zijn vioolkist. Hij lachte naar haar. Ze vond het moeilijk om zich om te draaien, maar dwong zichzelf daartoe en stapte stevig door. Het was nog een stuk lopen naar huis.

In Rue de Furstemberg keek ze afwezig naar de warboel van bijna kale takken van de enorme annapaulownaboom. In de lente zouden de bomen weer bladeren en bloemen hebben en er heel anders uitzien. Ze verheugde zich er nu al op.

Ze ging de hoek om. Eindelijk was ze thuis. Ze liep haar appartement binnen, een eenvoudige, minimalistische en functionele ruimte. Een kleine woonkamer met een kleine keuken, een slaapkamer, een badkamer en een terras. Simpele meubels, aan de muur een paar schilderijen van de zee. En boeken. Geen snuisterijen of andere nutteloze dingen. Het voelde alsof er geen einde kwam aan de stilte en voor het eerst vond ze haar deprimierend.

Ze sloeg de gordijnen open en tuurde naar de stad. Overal

lichtjes, op straat, tussen de auto's, achter de ramen. Overal reuring. Zij daarentegen... Ze had het gevoel dat alles om haar heen draaide, dat ze niet echt leefde. Ze boog haar hoofd en leunde met haar voorhoofd tegen het ijskoude raam. Gérard's woorden weerklonken in haar hoofd. Er was nog iemand geweest die ze tegen haar had gezegd. Nee, niet zomaar iemand: Emma, haar zus. Voordat zij de deur achter zich had dichtgetrokken en haar uit haar leven had gebannen, had ze dat gezegd. Of misschien had zij háár wel weggeduwd.

Zo lang geleden.

Ze dacht weer aan Gérard. Aan de blikken die hij haar had toegeworpen, aan zijn vleiende woorden. Ze dacht aan de leegte om haar heen. Daar had ze haar levensstijl van gemaakt. Opeens voelde ze een hevig verlangen. Krachtig, een gevoel dat ze niet kon negeren.

Ze zocht haar tas, pakte hem op en graaide erin. Het nummer had ze opgeslagen in haar telefoon, ze hoefde alleen maar op zijn naam te klikken. En dat deed ze. Haar hart ging te keer.

'Alice.'

'Volgende week. Zaterdagavond. Om zeven uur. Jij mag de plek kiezen.'

Ze hoorde hem lachen, maar het kon haar niet schelen dat hij dacht dat ze hem zag zitten, dat hij had gewonnen. Ze wilde uitgaan, aan Gérard vragen wat hij nog meer over haar wist. Ze wilde het aan haar zus vertellen. Wist ze maar waar Emma was en hoe ze het moest aanpakken. Er speelden te veel dingen tussen hen, er waren te veel obstakels.

'Ik kom je ophalen.'

'Ik stuur je wel een berichtje met mijn adres.'

'Dat hoeft niet, ik weet waar je woont.'

Ze nam afscheid en hing op. Toen lachte ze. Ja, misschien was dit wel het moment om het roer om te gooien en een nieuwe weg in te slaan.

2

Van het hooggebergte tot het platteland, van de rivieren tot de zee, honing geeft precies weer hoe het gebied waar de bijen hun nectar verzameld hebben eruitziet. Eeuwenlang is honing gebruikt tijdens belangrijke momenten in het leven van mensen en ook nu nog wordt het in sommige landen gezien als een metafoor voor de liefde.

Van achter een van de daklijsten van de Opéra Garnier keek Alice over Parijs.

Voorbij de lijn van de horizon, achter de gebouwen, liep de zacht voortkabbellende Seine, die de stad in tweeën deelde.

Ze moest denken aan een zin die ze een aantal jaren geleden had gelezen.

Wie in de dieptes van Parijs kijkt, wordt duizelig. Niets is wonderlijker, tragischer, niets is magnifieker.

Victor Hugo's woorden kwamen erg dicht bij het gevoel dat ze op dat moment had, daar op tientallen meters boven de weg, terwijl de wind haar gezicht streelde en haar leegte vulde.

O, ze wist wel dat het iets was wat ook weer zou verdwijnen, dat dat vredige gevoel niet lang zou duren. Als kind had ze nooit geweten hoe ze met angst om moest gaan, maar toen ze ouder werd, had ze geleerd om zich te ontdoen van alles wat haar pijn of verdriet deed.

Haar telefoon trilde. Alice las het bericht.

- Goedemorgen. Ben je er al?
- Ja, Éloïse. Ik ben net aangekomen, ik begin zo.
- Kun je komen zodra je klaar bent? We hebben de bijeenkomst naar voren geschoven.
- Natuurlijk.

Een windvlaag herinnerde haar eraan hoe gevaarlijk de plek op het dak was waar ze zat, en ze ging weg bij de rand. Ze wierp een blik naar de lucht en haastte zich. De zon scheen nog, maar in die periode van het jaar viel de avond plotseling. Ze had nog een paar uur voordat ze naar de anderen toe moest. Éloïse, de vicevoorzitter van de stadsimkervereniging waar zij ook lid van was, had haar uitgenodigd om deel te nemen aan de bijeenkomst. Ze was een nette en aardige vrouw, Alice mocht haar graag. Ze mocht haar meteen al, toen ze voor de eerste keer haar kleine zonovergoten kantoor binnenliep. Ze herinnerde zich haar bemoedigende glimlach, de vele planten in elke hoek die van de kamer een tuin maakten en de talloze foto's van de stadsbijenstallen aan de muur. Ze was zo onder de indruk van de foto's dat ze de bedenkingen die ze plotseling had gehad, was vergeten. Het was alsof Éloïse haar gedachten had gelezen, want ze was naar haar toe gelopen en had haar gevraagd te gaan zitten.

'Zou je je bij onze vereniging willen aansluiten?'

Ze wist niet meteen wat ze moest antwoorden, dacht even na en vond toen de moed om iets te zeggen. 'Ja, heel graag, maar ik heb zelf geen bijenkast.'

'Ben je ook imker?'

'Ik ben dol op bijen,' zei ze kort. Ze had geen andere uitleg paraat en dat was de waarheid. Bijen waren altijd haar vrienden geweest, dieren die ze alles toevertrouwde. Bij hen voelde ze zich altijd op haar gemak. Ze was opgegroeid bij haar oma en die zong voor haar bijen. Maar dat was een geheim, een van die dingen die mensen niet zouden begrijpen. Iets wat ze beter voor zich kon houden. Dat wist ze uit ervaring.

‘Dan ben je hier aan het juiste adres.’

Éloïse had haar uitgenodigd zich aan te sluiten bij een team van imkers. In de loop der jaren had de vereniging zich ontfermd over bijenkolonies met problemen. Zij had ze zonder al te veel moeite naar de honingraat gekregen. Hoewel Alice niet zo graag praatte, voelde ze zich op haar gemak bij de andere leden van de vereniging. Dat kwam waarschijnlijk door het feit dat ze op dezelfde manier naar de wereld keken, dat ze hem observeerden in plaats van definieerden.

Hun eerste ontmoeting was jaren geleden, maar de opwindende die Alice voelde als ze voor de bijen zorgde, was elk seizoen hetzelfde.

Alice trok haar jas uit, deed het imkerpak aan, maakte een paardenstaart en trok de handschoenen aan.

Als ze bij haar bijen was, voelde ze zich een van hen: licht, snel en nodig. Haar gezang kwam vanuit haar ziel. Ze stelde zich voor dat ze over de daken van Parijs vloog met haar vrienden. Dat ze de ware aard van de stad zag, verborgen tuinen bezocht, op bloemen landde en een stiekeme blik wierp op het leven van anderen door door open ramen naar binnen te vliegen. Ze rook de geuren van het leven, ze werd erdoor omringd: de herfstrozen op de terrassen, de asters en de dahliës op de balkons. Viooltjes in de bloemperken. Ze voelde zich vrij. Ze voelde zich deel van een groter geheel, daar was ook plaats voor haar.

Ze liet zich meevoeren door haar gedachten, totdat ze zich lichter voelde, net als de witte wolkjes die langsdreven in de lucht.

Ze klom een trap op die uitkwam op een klein platform. Daar was haar bijenkast, uit de wind. Terwijl ze erop afliep en naar de bijenkast keek, be kroop haar een onprettig gevoel. Geschrokken hield ze in en uiteindelijk bleef ze staan.

Er was geen beweging voor de bijenkast. ‘Vreemd.’

Ze keek om zich heen en toen weer naar de bijenkast. ‘Waar

is de luchtunnel?’ Ze kneep haar ogen tot spleetjes. Ze zette een paar stappen naar voren en legde de beroker op een randje neer. Ze had hem meegenomen omdat dat verplicht was, maar ze had hem niet aangestoken. Haar bijen waren tam, dus ze had nooit het gevoel gehad dat ze hem moest gebruiken.

Nadat ze wat ruimte had gemaakt om te kunnen werken, legde Alice het dak van de bijenkast rechts van haar neer. Ze haalde de lijst uit de kast en legde die er voorzichtig naast. Haar hart bonsde. Er was iets mis.

‘Hoe kan dat nou?’

De ramen waren leeg, er zat geen enkele bij meer in. De was was oud en koud. ‘Wat is er gebeurd?’

Ze snoof de lucht op en voelde hoe koud het was. Hadden ze al een wintertros gevormd? ‘Zo koud is het nog niet.’

Bijen kropen tegen de koningin aan om haar op te warmen als de temperatuur daalde of als er gevaar dreigde.

Er liep een rilling over haar rug. Ze kreeg weer hetzelfde gevoel als toen ze aan kwam lopen, maar nu sterker.

Ze haalde de eerste raam eruit en toen de tweede.

De honingraten waren intact en zaten vol honing, maar de eitjes in de cellen zagen er droog uit en hadden een bruine, bijna metaalachtige kleur. En de scherpe geur bevestigde wat ze al dacht. De bijenkast was leeg, verlaten. Diepbedroefd haalde ze de was eraf, hopen op een wonder. De larven in de cellen bewogen niet. Die hadden het niet overleefd zonder de zorg van de werksters. Geschrokken keek ze om zich heen. Het was alsof ze hadden besloten dat ze niet langer op die plek wilden blijven. ‘Maar waarom?’

Ze was een paar weken terug nog bij ze gaan kijken en toen ging het heel goed. Hoewel mensen vaak dachten dat een stad geen goede plek was voor de insecten, hadden de bijen zich goed aangepast. Balkons, tuinen en andere groene plekken zorgden voor genoeg nectar om te overleven en terwijl de

bijen die verzamelden, bestoven ze de bloemen. Een perfecte uitwisseling, essentieel voor het leven. Want uit die bloemen ontstonden, na het bezoek van de bijen, vruchten. Bijen waren de bewakers van de natuur, van het leven zelf.

Hoewel veel mensen dachten dat het iets van de laatste jaren was, werden bijen al lange tijd in Parijs gehouden. De vereniging waar Alice deel van uitmaakte, de Société Centrale d'Apiculture, had een paar jaar geleden haar honderdvijftigste jubileum gevierd.

Alice zette het masker af en liet het op de grond vallen.

'Bijen zorgen voor ons allemaal en dat doen ze op een lieflijke manier, filla mia.'

Opeens kwam er een herinnering naar boven. Dat was waar, haar oma had gelijk. Bijen zorgden voor de wereld om hen heen. Maar er waren er steeds minder en dat baarde haar zorgen. Daar zou iedereen zich zorgen om moeten maken, maar mensen waren te veel met zichzelf bezig.

Ze keek op naar de hemel en speurde de omgeving af naar de zwerm bijen, achter de bijenkast, terwijl ze eigenlijk al voelde dat ze er niet meer waren. Ze waren weggegaan. Ze hadden haar verlaten. Verpletterd door een gevoel van onmacht zat ze in kleermakerszit, met haar rug tegen de bijenkast, voor zich uit te staren, zonder iets te zien. Er gingen allerlei emoties door haar heen. 'Haal diep adem, het gaat wel over. Het gaat over.' Ze probeerde zichzelf ervan te overtuigen dat het wel goed kwam. Alles ging ten slotte over, ook verdriet. Niet omdat het wegging, maar omdat het veranderde. En dan werd het draaglijk.

Langzaam herpakte ze zich en zette ze haar gedachten op een rijtje. Ze kon weer logisch nadenken. En toch kon ze het bezoek van de bij van een paar dagen terug niet los zien van het feit dat haar bijen de kast hadden verlaten. Ze had het gevoel dat er meer aan de hand was. Dat er iets was wat haar aandacht en hulp nodig had, maar ze begreep nog niet wat.

Uiteindelijk moest ze opgeven, ze kon daar niet langer blijven zitten. Ze zou daar op het dak geen antwoorden vinden, als die er al waren.

Ze raapte al haar spullen bij elkaar en liep naar de lift. Toen ze het gebouw had verlaten, ging ze richting Place Vendôme. Toen ze aankwam bij de Tuilerieën bleef ze staan en keek nog eens omhoog. Ze stak haar hand in de lucht en wachtte tot er een blaadje op viel. Ze hield van het seizoen waarin de bladeren vielen. In de herfst ontdeden de takken zich van hun oude blad, gingen slapen en werden weer wakker in de lente. Ze hield van de warme kleuren, de amber- en karameltinten en van de belofte die de natuur haar leek toe te fluisteren: 'Ik kom terug, je zult het zien.'

En ze kwam terug, het werd altijd weer lente.

Het gewicht van haar rugzak werkte troostend, evenals het pad waarover ze liep, dat haar leidde naar haar eindbestemming. Stappen die ze kende, rituelen. Daar bestond haar leven uit. Uit zekerheden. En zij wilde dat dat zo bleef.

Alleen leek het erop dat dat niet zou gebeuren. Gérard en haar verlangen naar datgene waar hij voor stond, waren daar het bewijs van. Ze was in de war en dat beviel haar niets. Onzekerheid was iets gevaarlijks, waarbij je te maken kon krijgen met allerlei variabelen. Ze moest oppassen. De bij die op haar hand was gaan zitten, de lege bijenkast. Alles om haar heen veranderde. Het waren tekens.

'Niets gebeurt plotseling, filla mia, er zijn altijd voortekenen om ons heen. Je moet ze alleen zien. Onthoud echter dat je ogen niet alles kunnen zien. Je moet met je hart kijken, want dat is immens en zal je met wijsheid leiden.'

Ze had haar oma's opmerking niet meteen begrepen en had er daarna niet meer aan gedacht. Voortekenen waren niet concreet, maar meer een domesticatie van de werkelijkheid, iets waarin Emma altijd geïnteresseerd was geweest, maar zij niet. En toch moest ze, nu ze werd geconfronteerd met het

bewijs, terugdenken aan Mallena's berispingen en aan het verdriet dat ze voelde als ze dacht aan vroeger.

Toen ze het gebouw van de vereniging binnenliep, was ze nog steeds van streek. Ze dwong zichzelf een paar mensen gedag te zeggen, nam een glas sinaasappelsap aan en zocht een plek om de bijeenkomst te kunnen volgen. Die begon bijna. Het merendeel van de deelnemers was vrijwillig imker, net als zij. Ze zorgden voor de bijenkasten in de stad. Er waren er meer dan duizend op de daken van Parijs: van het Mandarin Oriental tot Place Vendôme, van de Opéra Garnier tot het Musée d'Orsay en de Notre-Dame. Ze liet zich meevoeren door de verhalen. De bijenkasten die haar collega's hadden bezocht, zagen er goed uit, bevatten veel bijen, hadden genoeg eitjes in de ramen en zouden de winter wel doorkomen.

Alleen die van haar niet. Haar bijen hadden de kast verlaten. Ze hadden haar verlaten. Het kon haar niet schelen dat dat belachelijk klonk. Ze wist gewoon dat dat zo was. Wat haar echter het meest dwarszat, was het feit dat ze niet begreep waarom ze weg waren gegaan.

'Ik heb drie weken geleden nog bij ze gekeken,' zei ze, toen het haar beurt was. 'Alles zag er toen goed uit.' Ze ging verder en er werd aandachtig naar haar geluisterd. Af en toe onderbrak iemand haar om een vraag te stellen. Ze gaf rustig en helder antwoord. 'Ze hebben de honing en de eitjes achtergelaten. Alles. Alsof ze er nooit geweest zijn.'

De stilte werd onderbroken door wat gefluister. Iedereen had er wel een theorie over en een oplossing voor.

'Is jullie dat weleens gebeurd?' vroeg Alice, met angst in haar stem.

Éloïse knikte. 'We weten niet waar dat door komt, Alice. Ze kunnen om allerlei redenen weg zijn gegaan. Er zijn zoveel variabelen. Het is onmogelijk om vast te stellen wat echt de oorzaak was. We zullen de honingraten laten onderzoeken en daarna krijg je een nieuw bijenvolk.'

‘Nee... dat heb ik liever niet.’ De woorden waren eruit voordat ze er goed over had nagedacht, maar dat was wel het beste. Ze was altijd zichzelf bij haar bijen, bij hen stelde ze zich open en had ze zelfvertrouwen. De bijenkast was voor haar een speciale plek, daar voelde ze zich veilig. Maar ze had zich vergist. Ook zij hadden haar verlaten. Nog een afwijzing. De zoveelste.

Het voelde alsof ze weer terug was in het verleden. Hoe ze toen ook haar best deed om het goede te doen, het pakte altijd slecht voor iemand uit.

Dat was bij haar moeder gebeurd en toen bij Emma.

‘Het is logisch dat je teleurgesteld bent,’ zei Éloïse troostend, met een lieve glimlach. ‘Trek het je niet te veel aan. Iedereen verliest vroeg of laat een bijenvolk.’

Nee, Éloïse begreep het niet. Niemand begreep het. Ze was niet teleurgesteld, ze was diepbedroefd. Ze was verdrietig, beledigd zelfs. Wat er was gebeurd was onrechtvaardig. Wat had ze gedaan om dat te verdienen? Bovendien voelde ze zich stom. Het sloeg natuurlijk nergens op om boos te worden op de bijen omdat ze haar hadden verlaten. En toch bleef ze erbij. Ze wilde geen ander bijenvolk meer. ‘Ik weet het zeker, Éloïse. Als jullie mijn hulp nodig hebben, kunnen jullie me bellen. Maar daar wil ik het bij laten. De bijenkast is nu van jullie. Doe ermee wat jullie willen.’

Dit was niet de eerste keer dat ze afstand nam van iets wat haar pijn deed. Dat had ze ook gedaan toen ze vertrok uit Saint-Rémy-de-Provence en haar familie, haar zus, achterliet. Dat vond ze toen nodig. Ze had haar eigen route uitgestippeld. Ze had ervoor gezorgd dat de wereld alleen nog om haar draaide.

Ze had eens ergens gelezen dat als je je grenzen had bereikt, je een cirkel moest tekenen. Daarin was alleen maar ruimte voor één persoon. Dat als je niet ten onder wilde gaan, je erin moest durven stappen en de rest moest buitensluiten. En dat

had ze gedaan. Ze zou zich weer aanpassen. Dat zou ze elke keer doen als dat nodig was. Ze zou verdergaan. Ze moest zich concentreren op de toekomst en op de nieuwe wending die haar leven had genomen.